

* FILMSKI TURIZAM

dr Tatjana Pivac

Departman za geografiju, turizam i
hotelijerstvo

* nova grana turizma – filmski turizam-obilazak čuvenih mesta sa snimanja

* Film - različiti termini – "Film indukovanog turizma", "medijski indukovani turizam", "kinematografski turizam", "ekran turizam", ili čak "medijsko hodočašće"

* Krilatica-film utiče emocionalno i pokreće fizički

* Filmovi i serije odlični su promoteri zemlje iz koje potiču.

* Posle latino serija, španski jezik doživeo je ekspanziju.

* Turske sapunice otvorile su vrata turistima (broj turista koji dolaze iz 20 država u kojima se emituju turske serije porastao je za četvrtinu).

Oblici filmskog turizma:

- * Filmski turizam na lokaciji
- * Filmski turizam van lokacije
- * Filmski turizam-poslovni turizam

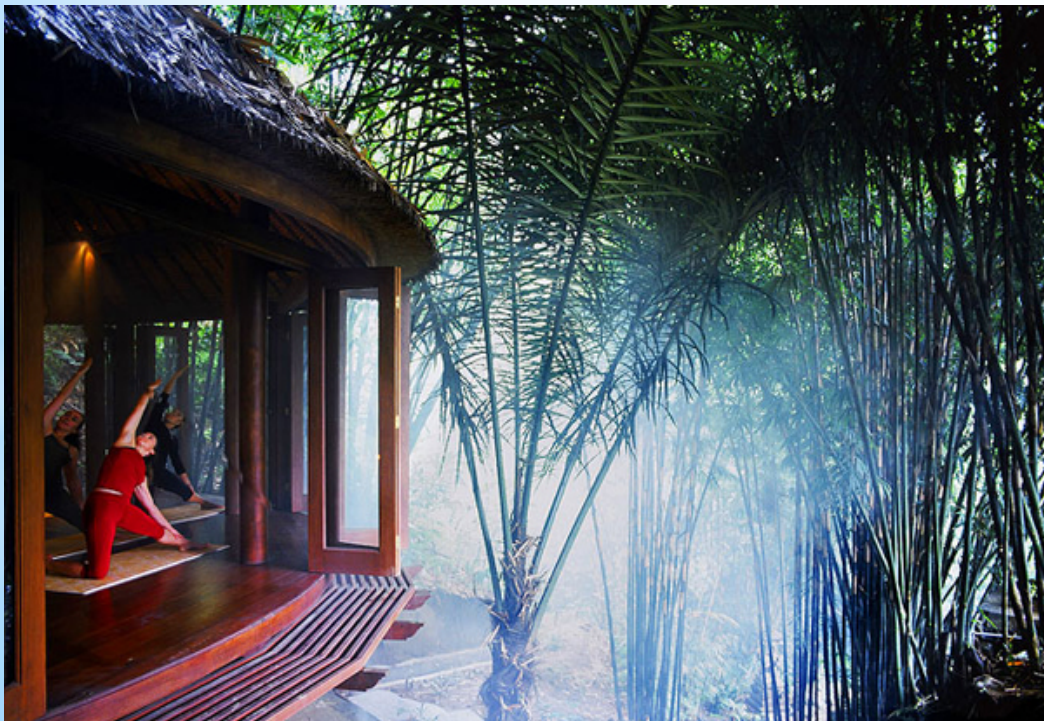
- * inspiracija za filmove:
 - * “Misija” (The Mission) iz 1986,
 - * “Srećni zajedno” (Happy Together) iz 1997.
 - * “Indijana Džons i Kraljevstvo kristalne lobanje” (Indiana Jones and the Kingdom of the Crystal Skull) iz 2008. godine.

* Vodopadi Iguasu

* Gradić Ubud na ostrvu Bali u Indoneziji bio je krajnja tačka putovanja na kome je Džulija Roberts u filmu “Jedi, moli, voli” (Eat, Pray, Love) iz 2010. našla svoj smisao i ljubav kakvu je želela.

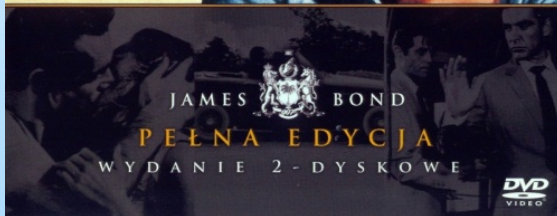
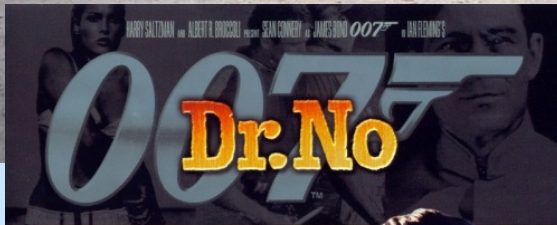
* **Bali**

* Zlatne peščane dine Sahare u Tunisu, bile su baza za serijal “Ratovi zvezda” (Star Wars) iz 1977.

* film “Engleski pacijent” (The English Patient) iz 1996. godine.

* Sahara

* Džejm Bond-Dr No,
1962.

* Jamajka

- * UK-cveta filmski turizam
- * sve više dolazi tzv. "filmskih turista", ljudi iz celog sveta koji dolaze da vide mesta gde su snimani omiljeni filmovi ili TV serije.
- * Svaki peti posetilac Britanije je "filmski turista", → **zarada od 2,7 milijardi evra.**
- * Najomiljenija mesta "filmskih turista" su železnička stanica Kings kros u Londonu, gde je sniman film o Hariju Poteru, kao i udaljeni Northamberlend, koji je takođe mesto jednog od Poterovih filmova.
- * Tu je jedan mali kafe u Edinburgu u kome je J.F. Rouling napisala prvu knjigu o Hariju Poteru.
- * Turisti dolaze da se fotografišu za stolom za kojim je ona sedela.
- * Na visokom mestu turista su i mesta gde su snimani filmovi iz serije Monti Pajton

* Velika Britanija

* Pirati sa Kariba (Dominikanska
Republika)

* Šindlerova lista (Krakov)

* Gladijator (Malta)

* Mandolina kapetana
Korelija (Kefalonija)

- * "Seks i grad" serija/film
- * Njujorčani su iskoristili filmski hit, pa su ture i posete mestima gde su snimani film i serija sastavni deo turističke ponude ovog grada. Cena autobuske ture je 40 dolara, a vožnja traje tri i po sata.

* **Njujork**

- * "Prijatelji" -možete posetiti stan
- * sestiti na stepenište kuće Kozbijeve,
- * zaviriti u živote Sopranovih
- * i prošetati se Central parkom, gde su snimljeni neki od kadrova iz filmova "Kramer protiv Kramera", "Isterivači duhova", "Sam u kući 2", "Doručak kod Tifanija" itd.

* **Nju Jork**

- * "Snegovi Kilimandžara"
- * "Mogambo" s Klarkom Gejblom i Avom Gardner
- * "Moja Afrika" s Robertom Redfordom i Meril Strip (sedam Oskara).
- * avanture Lare Kroft u "Tomb rajderu,,
- * Brojni životinjski rezervati, nacionalni parkovi, prostranstva stepa i savana prepuni su krajolika savršenih za filmsko platno.

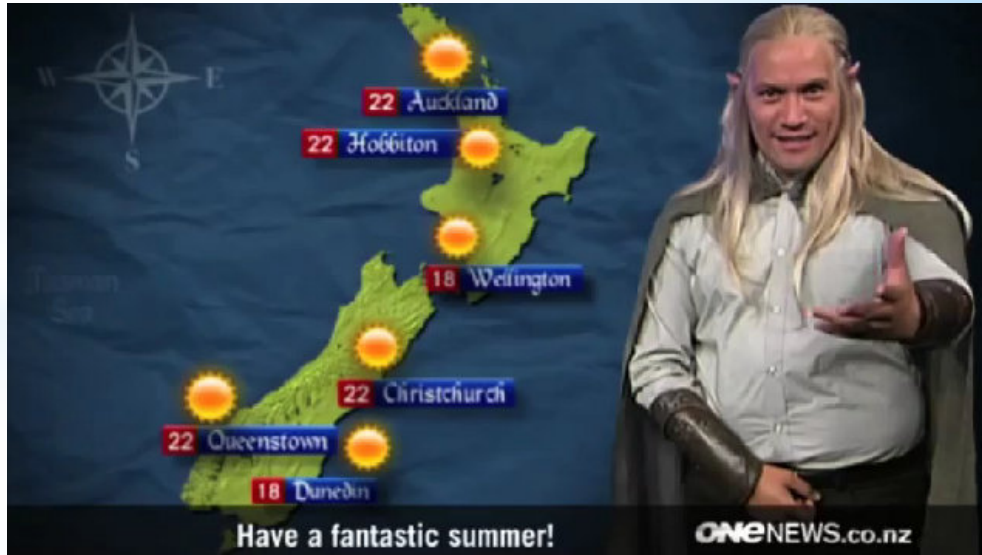
* Kenija

* Novi Zeland

- * filmska trilogija "Gospodar prstenova" fascinantni pejzaži
- * na raspolaganju mnoštvo tura koje će vas odvesti u selo Hobita, na treking ili rafting, kao i na mesta gde ćete snimiti fotografije koje će vas vraćati u pejzaže koje ste obišli

- * mondensko skijalište,
- * mesto održavanja Zimskih olimpijskih igara 1956. godine,
- * stecište svetskog džet-seta
- * "Alpinista", Sylvester Stalone
- * "Samo za tvoje oči,,-Rodžer Mur, kao tajni agent 007
- * "Pink Panter,,-Piter Selers

* Italijanski-Dolomiti (Kortina D'Ampeco)

Film Tourism Impact

Film / TV Series	Location	Impact
Braveheart	Wallace Monument, Scotland	300% increase in visitors year after release
Heartbeat	Goathland, North Yorkshire, England	Three times the number of normal visitors in 1991
Deliverance	Rayburn County, Georgia	20,000 film tourists a year Gross revenues \$2 to 3m
Dances with Wolves	Fort Hayes, Kansas	25% increase compared with 7% for previous 4 years
Close Encounters of the Third Kind	Devils Tower, Wyoming	75% increase in 1975, 20% visit now because of the film
Field of Dreams	Iowa	35% visits in 1991, steady rise
Dallas	Southfork Ranch, Dallas	500,000 visitors per year
Lord of the Rings	New Zealand	10% increase every year 1998 to 2003 from UK
Steel Magnolias	Louisiana	48% increase year after release
Last of the Mohicans	Chimney Rock Park, North Carolina	25% increase year after release
Bull Durham	Durham, North Carolina	25% increase in attendance year after release
Harry Potter	Various U.K. locations	All locations - increase of 50% +
Mission: Impossible 2	National parks, Sydney	200% increase in 2000
Gorillas in the Mist	Rwanda	20% increase in 1998
The Beach	Thailand	22% increase-youth market 2000
Four Weddings and a Funeral	The Crown Hotel, Amersham, England	Fully booked for at least 3 years
Saving Private Ryan	Normandy, France	40% increase - American tourists
Pride and Prejudice	Lyme Park; Cheshire, U.K.	150% increase in visitors
Cheers	Location in Boston	\$7m in unpaid promotional advertising each year
Miami Vice	Miami	150% increase in German visitors 1985 to 1988
Troy	Canakkale, Turkey	73% increase in tourism
Captain Corelli's Mandolin	Cephalonai, Greece	50% increase over 3 years

- * Kansas-odeljenje za razvoj turizma i putovanja godišnje izdvaja 1,2 miliona dolara za turističku promociju države kao filmske lokacije.
- * Ministarstvo turizma Singapura - 7 miliona dolara u cilju privlačenja inostranih producenata filma.

* Strateške aktivnosti DMO (Destination marketing organization) promovišu lokacije za filmske producente, ističu **podsticajne pakete** koje čine snimanje na njihovim lokacijama isplativim.

* Podsticaji uključuju **poreske olakšice**, dodatne **troškove u vezi sa putovanjem i smeštajem**, **bezbednost**.

Pozitivne strane

- * ekonomska,
- * menjanje slike i svesti o destinaciji

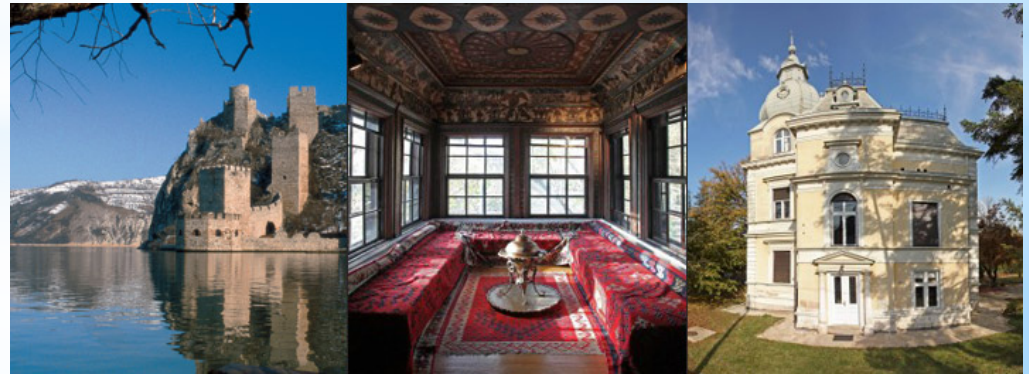
Negativne strane

- * gubitak privatnosti,
- * saobraćajno zagušenje,
- * uništavanje prirodne sredine,
- * veliki broj turista na filmskim lokacijama.

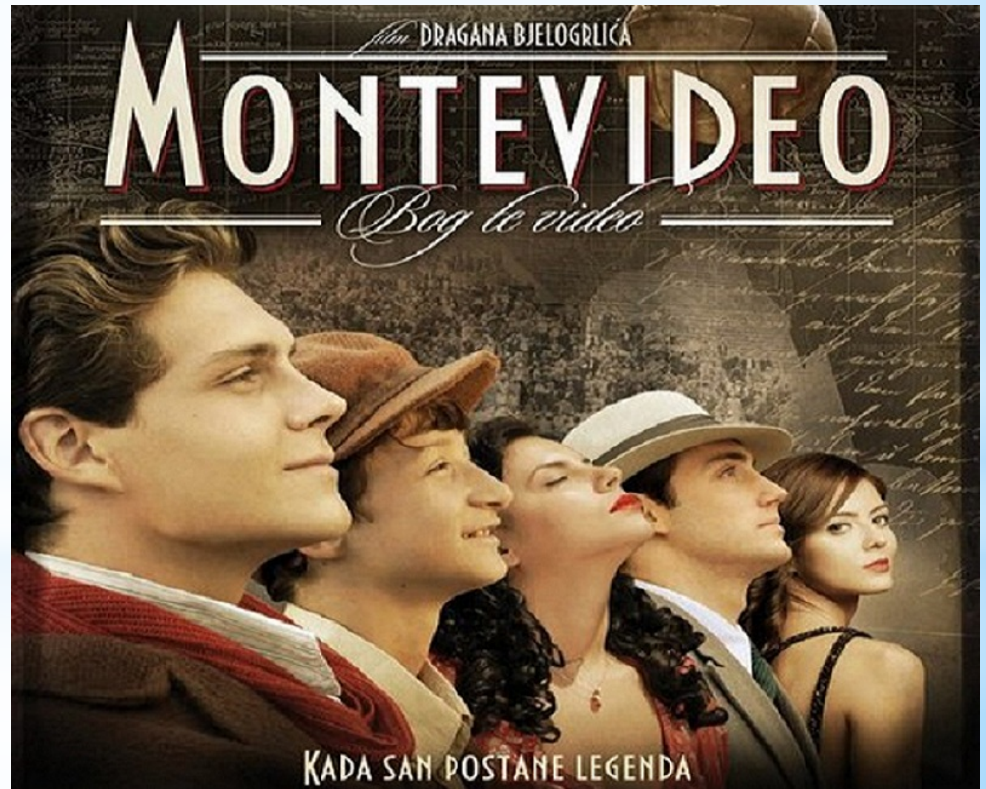
* Srbija

- * Filmska industrija starija od jednog veka
- * Vrhunac 80-tih godina 20.veka
- * Tada je Jugoslavija bila druga vodeća destinacija za međunarodne producente posle UK

- * **Beograd** se vidi kao nova destinacija za međunarodne, kratke, dokumentarne i komercijalne filmove.
- * **Srbija** nudi niz pejzaža koji mogu da posluže za različite potrebe (sela, reke, planine i šume).
- * Jedinstvena arhitektura u zemlji - austrougarski i osmanlijski uticaj.
- * Srbija nudi niske troškove produkcije, dramatične lokacije i solidnu infrastrukturu

- * Srpski filmovi imaju socijalni momenat, ali bi bilo dobro potencirati moderan imidž.
- * Najnoviji filmovi koji šalju lepšu sliku Srbije u svet jesu *Montevideo Bog te video* i *Praktični vodič za Beograd kroz plakanje i smejanje*.

*The Serbia Film Commission (SFC)-
Srpska filmska asocijacija osnovana u
julu 2009.

*Pružanje detaljnih informacija o
proizvodnji i post-produkciji.

*nude informacije o filmskim
lokacijama, činjenice o snimanju u Srbiji
i filmova snimljenih u Srbiji

IN PRODUCTION

The Tenor - Lirico Spinto (2013), directed by Sangman Kim

Ironclad: Battle for Blood (2013) directed by Jonathan English

Trilogia anni '70 (2013), directed by Graziano Diana

COMPLETED

Therese Raquin, directed by Charlie Stratton (2013)

Titanic: Blood & Steel, directed by Ciaron Donnelly (2012)

Chernobyl Diaries, directed by Oren Peli (2012)

L'ultimo papa re (2012) directed by Luca Manfredi

Lock Out (2011) directed by James Mather and Stephan St. Leger

The Raven, directed by James Teigue (2011)

The Other Guys (2010) directed by Adam MacCay

Il Restauratore (2010), RAI Fiction TV series

Coriolanus (2010) directed by Ralph Fiennes

The Big Picture, directed by Eric Lartigau (2009)

Human Zoo, directed by Rie Rasmussen (2009)

District 13 Ultimatum, produced by Luc Besson (2008),

The Brothers Bloom, directed by Rian Johnson (2007)

Einstein directed by Liliana Cavani (2007)

Hotel Meina directed by Carlo Lizzani (2007)

Caravaggio directed by Angelo Longoni (2006)

I Figli Strappati directed by Massimo Spano (2005)

Fade to Black directed by Oliver Parker (2005)

* Prema podacima iz SFC, Srbija je od stranih filmova i TV produkcija u:

* 2007. imala prihod od 3 miliona evra,

* 2008. udvostručen na 6 miliona,

* 2009.-10 miliona evra,

* 2010. - 21 miliona evra,

* 2011. –prihodi smanjeni na 8,5 miliona evra.

* Susedne zemlje nude bolje uslove

* Budimpešta - 90 miliona evra godišnje.

* Češka, uvela sistem podsticaja → Prag zarađuje oko 50 miliona evra "filmskog novca",

* Naša zemlja ima mnogo veći kapacitet.

* u Kragujevcu - "Titanik: Krv i čelik". Ova proizvodnja podrazumevala je 15 nedelja snimanja, od kojih 12 treba da bude u Srbiji i tri u Irskoj. Na kraju u Srbiji su ostali samo pet nedelja.

* Iz istih razloga, umesto u našoj zemlji, "Umri muški 5" je snimljen u Mađarskoj.

* Proizvođači nemaju strpljenja niti su emocionalni

* nestaćemo ako nemamo šta da ponudimo.